

Num. 619

Any XIII

Barcelona 10 de Maig de 1900

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Adelina Stehle

De dijous à dijous

LAS OBRAS DE CLAVÉ

La notícia de que una casa estrangera havia fet proposicions á la filla del inspirat músich-poeta D. Joseph Anselm Clavé, pera adquirir la propietat de las obras del fundador de las societats corals catalanas, va causar verdadera aflicció á ditas societats y á tots los que senten admiració per las glorias de la terra.

La esmentada adquisició, podia ser lo cop de mort pera aquestas associacions d' obrers, que, gracias a l' obra d' en Clavé, han arribat á un notable grau de cultura, si 'ls nous propietaris imposavan á las societats corals, tractantse, com se tractava, d' una empresa mercantil, crescuts drets d' execució de ditas obras.

Per altra part, la hereva d' en Clavé, 's trobava en perfecte dret d' enagenar las obras de son senyor pare, si així li convenia.

Pera evitar, donchs, los efectes desastrosos de la venda de las obras citadas no hi havia altre solució que comprar nosaltres, lo que una casa estrangera pretenia, interessant de la filla del eximí mestre una rebaixa en lo preu de venda, en atenció á haver sigut escrites las obras en qüestió pera ensenyança y refinament del gust artístich dels obrers catalans.

Prompte la societat «Euterpe» va cridar á una reunió á totas aquellas personas qu' endit assumpto poguessin assessorarla, havent donat per resultat la citada junta 'l nombrament d' una Comissió gestora pera l' adquisició de la propietat esmentada.

No podém menos qu' aplaudir l' activitat desplegada per aqueixa Comissió, puig en un curt espay de temps, ha estudiat l' assumpto y ha procurat solucionar-lo segons son leal saber y entendre, dirigint una circular, en la que 's consigna que la compra de las obras de Clavé s' efectuara per subscripció entre las societats corals y 'ls particulars que ho desitjin.

Los suscriptors serán per igual propietaris de ditas obras; *prohibintse l' execució de las mateixas á las societats no suscriptas.*

Nosaltres, com hem dit, hem d' aplaudir l' activitat desplegada per la esmentada Comissió gestora; pero trobèm poch prácticich lo seu projecte, y no gayre equitatiu.

Nos explicarém:

Dihém que no es prácticich, porque devent contribuir moitas y diversas entitats á la compra d' aqueixas obras, amenassadas de ser objecte d' explotació per una empresa estrangera es prudent que ditas entitats contreguin y compleixin casi sincréticament son compromís; mes clar: que si en vintiquatre horas se poden reunir los fondos necessaris pera la expressada compra no s' en passin quaranta vuyt, á fi d' evitar la estorsió qu' ocasionaria al treball de la

Comissió gestora la falta de cumpliment de compromís per part dels suscriptors, ó l' acte de donarse de baixa en la subscripció.

¿S' ha tingut en compte aquet punt?

Hem de contestar negativament.

La subscripció projectada, pot durar alguns mesos: alguns anys tal vegada, porque 's refereix á una *edició popular* de totas las composicions corals de Clavé, efectuada per quaderns ó entregas de 12 planas al menos qu' apareixerán mensualment y quin preu será 'l de cinch pessetas.

Es dir: una subscripció pesada y somesa á complicacions, que no cal precisar; pero que poden ser causa de que resultin infructuosos los treballs de la Comissió gestora.

La idea qu' ha guiat á solucionar lo conflicte per medi d' una edició de las obras d' en Clavé, es sens dupte noble, porque causa verdadera pena que las composicions d' aqueix geni musical, se vegin per aqui y per allá moltas vegadas, copiadas no gayre escrupulosament y *augmentadas y corretgidas* á gust del *consumidor*; pero á pesar de lo noble de la idea, en lo terreno de la práctica creyém que será de pobres resultats.

Es convenient, sí, editar las obras d' en Clavé, tal com aqueix inspirat mestre las va compondre; pero no hi ha cap necessitat d' involucrar aqueixa edició ab l' adquisició de la propietat de ditas obras.

Devegadas per volguer matar ab un tiro dos pardals, se gasta pólvora en salva.

Primerament, ja que hi ha qui podria guanyarnos per ma (segons s' ha dit) procurém adquirir las obras; luego ja tractarém d' editarlas.

Descartada la publicació de las obras, que vindria després, se 'ns acut desseguida la idea de efectuar la compra de las mateixas, per medi d' accions.

Tenim entès que la filla de D. Joseph Anselm, demana 5000 duros pera cedir los drets de propietat de las citadas obrasy que existeixen unas doscentas cinquanta corals catalanas. Correspondria, donchs, emetre doscentas cinquanta accions á 20 duros una, pera que cada societat contribuís per igual á la adquisició de las obras de Clavé.

Pero com qu' entre aqueixas societats pot haverhi que no 's puguin despendre de la cantitat consignada, á pesar de la relativa insignificancia de la mateixa, podria fixarse 'l valor de cada acció en cinquanta pessetas, y si existeix societat que ni ab aqueixa cantitat compta, no per aixó ha de privársela d' executar las composicions qu' en Clavé va escriure, avants que tot, pera 'l obrers de Catalunya.

Naturalment, no contribuint totas las societats per igual á l' adquisició de la propietat de las obras de referencia, es just y equitatiu que s' estableixin per un temps limitat drets d' execució, y tal vegada, si eran moltas las societats que no adquirian accions, seria indispensable pera completar lo preu de ven-

da, cridar als particulars, los quals no 's farien sorts, si 's senyalava á cada acció la part corresponent del 50 per cent del import dels drets d'execució, destinantse el 50 per cent restant á l'amortisació d'accions; quina amortisació, tenint en compte lo caràcter de la compra, podria comensar per las accions que 'ls particulars possehissin.

Fixant en deu céntims de pesseta los drets cobrables pera cada una de las execucions de cada una de las obras d'en Clavé, gasto que no arruinaria á cap societat, no es exagerat fixar també un promedi de deu pessetas anuals per societat pera pago de dits drets, lo qual representaria un total de 2500 ptas, lo que 's destinaria en parts iguals á amortisació d'accions y als accionistas.

En vint anys quedarian amortisadas totas las accion, y un cop arriuat aquet cas, donat l'objecte noble de la compra de las obras d'en Clavé y havent tothom reembossat sos diners y cobrat los interesos

del capital, podrian cantarse lliurement las composicions de genial músich poeta.

Potser lo nostre plan presentaria dificultats no despreciables en lo terreno de la práctica; pero pera sa realisació no fora precis prohibir, com se proposa l'anomenada Comissio gestora, la execució de las obras de Clavé á las societats no suscriptas, (quin remey es, sino pitjor, tan dolent com la malaltia que 's vol combatre) y contribuirian las societats á l'adquisició d'aquellas segons l'us que fessin de las mateixas, puig no es molt equitatiu, que, com resultarà pe 'l plan de suscripció, contribuheixin per igual á l'adquisició, las grans societats establertas en poblacions importants, quinas societats s'aprofitan sovint de ditas obras en concerts y altrás festas y las petites societats que, apartadas del grans centres artístichs, portan una vida raquitica.

PIERROT DE LA TOMASA.

LAS TRES URNAS

(Tradició árabe)

CONTAN del gran rey Nemrod que reunint certa vegada als seus tres fills estimats, maná als esclaus que sens falta portéssin al seu devant tres urnas totas tancadas.

La una era d'or de lley, era la segona d'ámbar y la tercera de fanch; (segons conta la rondalla),

Lo rey digué á son heréu qu'escullís la que semblava pogués contindre un tresor de valúia extraordinaria,

L'heréu trià l'urna d'or que al demunt duya grabada eixa paraula no mes:

—Imperi,— Rica paraula!
Ob i l'urna y ¡ay! veje

que plena de sang estava.

Escullí l'urna 'l segon que, com hem dit, era d'ámbar y 'l lema *Gloria* al demunt ostentava ab lletras claras.

Oberta l'urna, en son fons trobá cendras apiladas de grans homes, que 'ls seus noms extengué pe 'l mon la *Fama*.

L'urna darrera 'l fill ters recullí que, destapada, buyda del tot la trobá y de *Deu* 'l nom portava escrit al miij en lo fons ab lletras miij esborradas.

—¿Quina es l'urna de las tres que mes val per sa importancia? preguntá 'l rey á sa Cort

reunida en la régia estancia.

Els ambiciosos:—La d'or—respongueren ab veu alta.

Els poetas y guerrers varen contestar:—La d'ámbar.

Y 'ls sabis to s:—La de fang, perque conté una paraula qu' es 'o tresor dels tresors: puig Deu es tot, tot ho abarca...

Dels sabis prenent patró lo gran rey Nemrod, don' gracias á la Cort, la despedeix y als seus tres fills aixís parla: —Deixéu, fills meus, ambicions, orgulls, vanitats mundanas, y contenéuse ab Deu sol dins l'urna de la vostra ánima.

J. BARBANY.

GARAMBOLA Y PALOS

Un vell que molta afició al seus canaris tenia, per treure 'ls al sol un dia va enfilarse en un balcó.

Volia fè un punt dels seus de passar per la barana, pero ¡ay! ilusió vana, puig van relliscarli 'ls peus.

Y ¡cataplum! cau á baix sobre un tinent que passava que estès al carrer llensava més renechs que cap bastaix.

—Carat quin home més du (digue demostrant enfado) quan caiga vage ab cuidado de no ensopegá ab ningú.

Jo ho tiraré á sang y á foch, vull que 'l tribunal hi entenga— Y 'l vell digué:—No s' encenga y discutim poch á poch.

Vosté está cremat, perque jo he caigut y li hi fet mal. Donchs bé, pugi vosté á dalt y dexis caure també.

Jo l'esperaré plantat com un home de s més braus vosté cau, quedém en paus y 'l negoci es á arreglat.

Lo tinent contes' á á crits, lo vell mogué gran tabola acabant la carambola, ab palos mal repartits.

JOAQUIM ROIG

LA TOMASA
UN GRIM HORRORÓS

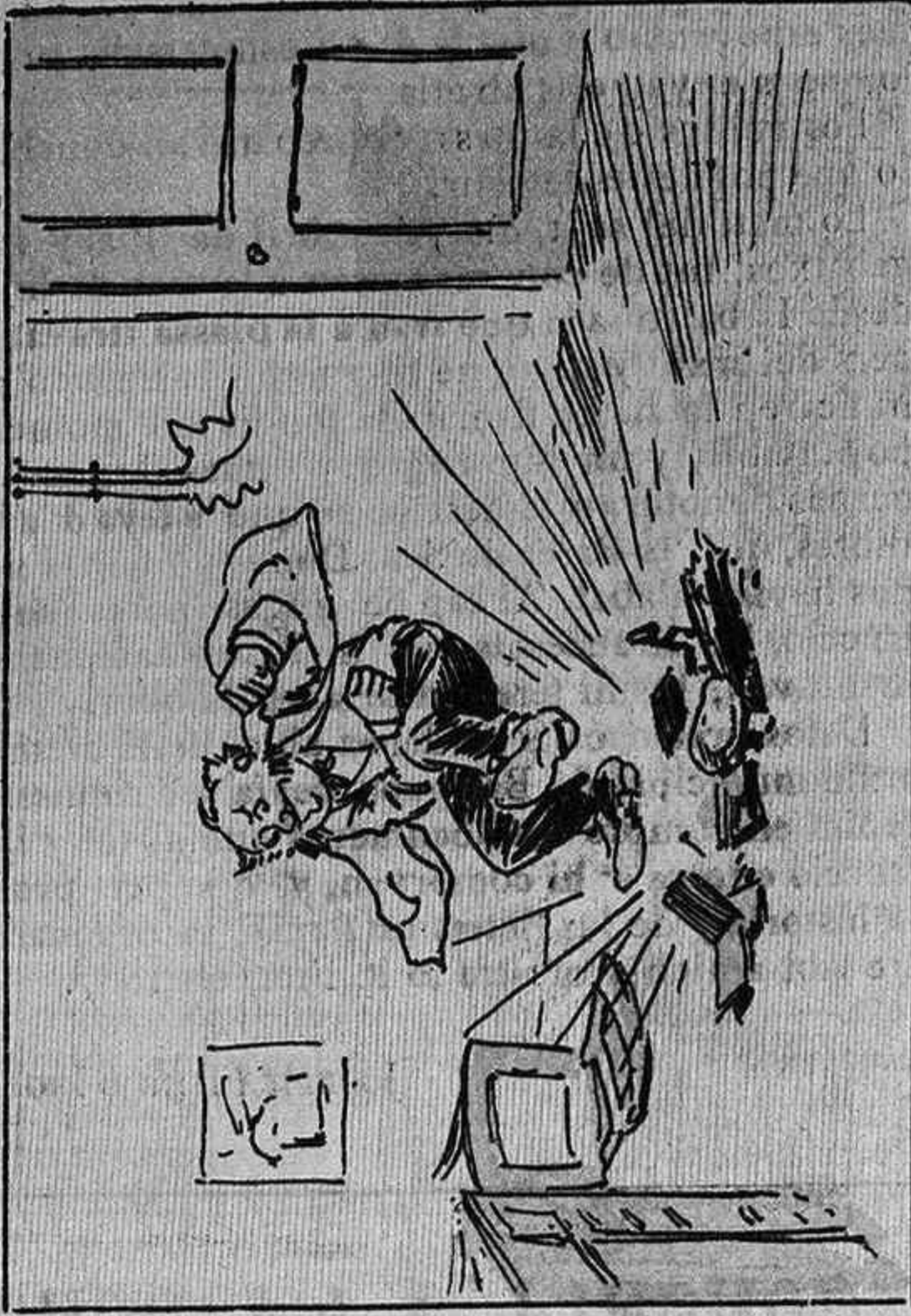

— ¡Una dona assassinada! ..
— Quedo fret! — ¡Y jo gelada!

— Qu' hem sigut tontos Magi!
— Ja ho veig, es un maniquí.

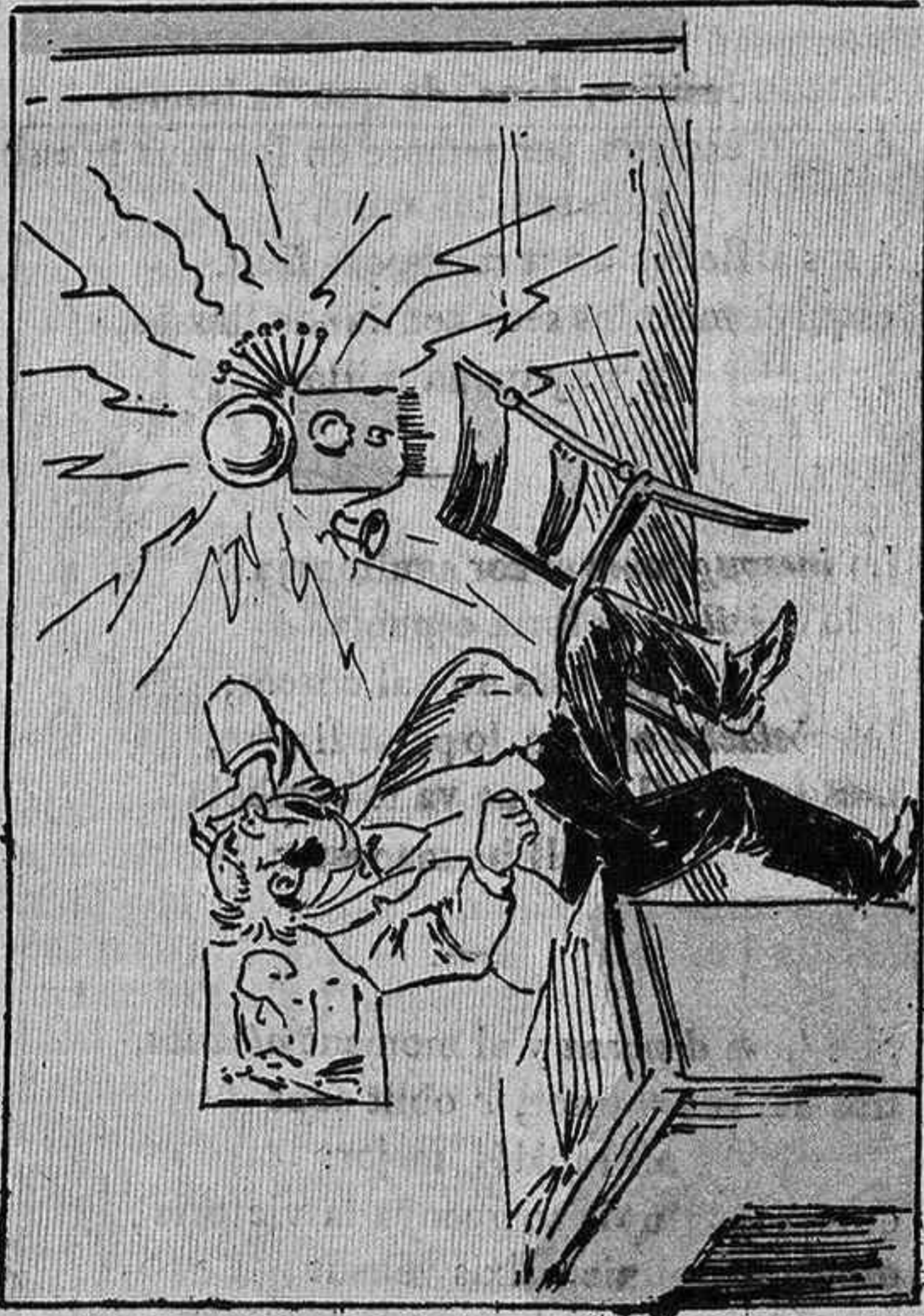
¡ FORA TIMBRES !

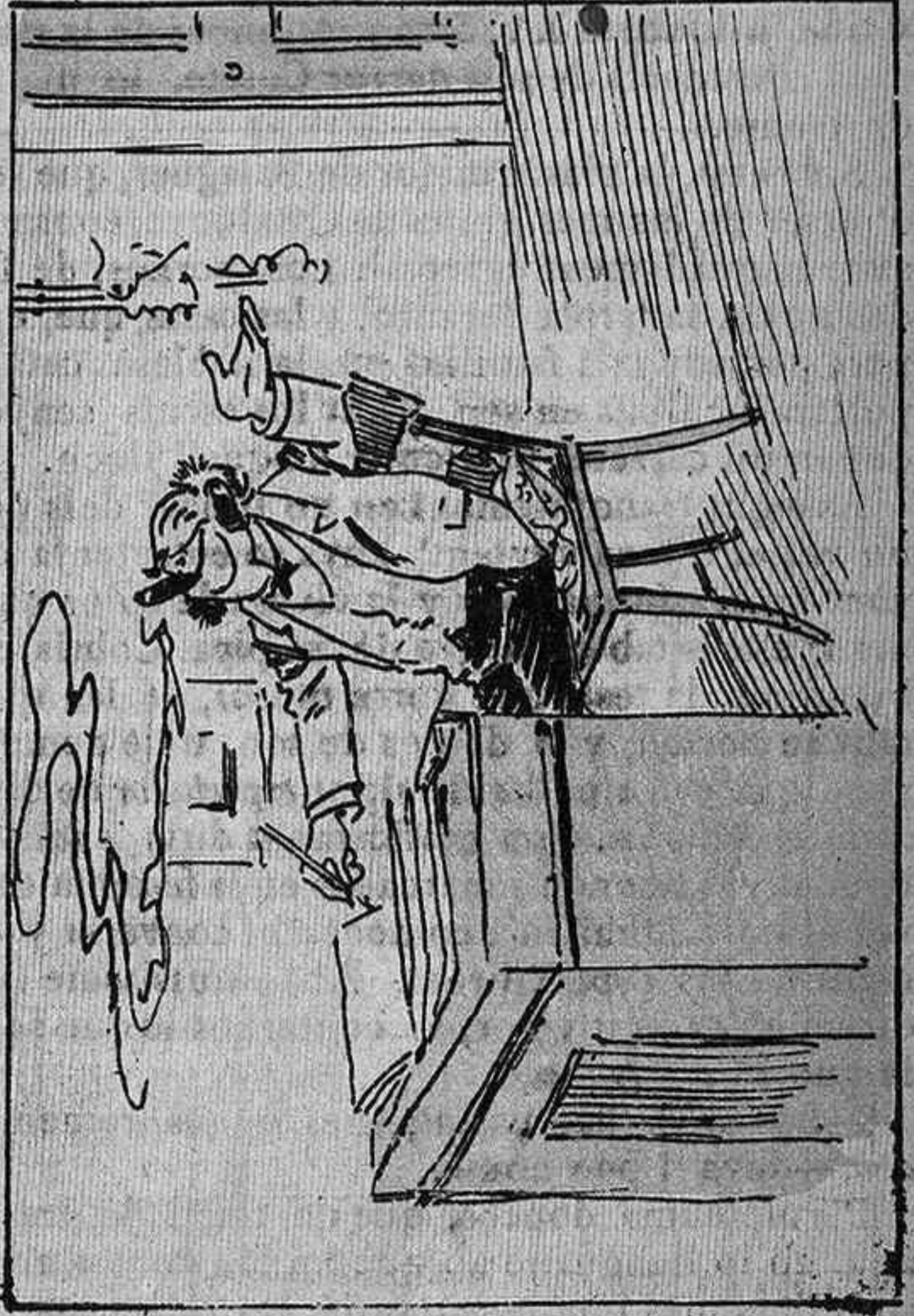
—¡ No puch sufrirte més rato !
¡ Fora timbre y aparato !

K. Bernat

—¡ Aquet soroll me fa mal !
¡ Para aviat timbre infernal !

—Tres horas telefonant

—Crecis a Dón que co...

LA CREMA DEL ARXIU

DE BALAGUER

Malhaurada la nació, que 's troba empestada per las corrompudas miasmas d' una lluyta salvatge y criminal. ¡Ay! si 'ls homes pesessin las desoladoras conseqüències de la destrucció, los negres recorts que restan de tan incalificable plaga, á bon segur, que roigs de vergonya sos visatges, tornarian bé per mal, y, no 's deixarian portar per l' ambició, lo vici mes funest de la humanitat.

Jo m' he sentit ferit en mos sentiments, de veras impresionat; al anotar las profanacions comesas en nostra terra, durant aquella lluyta formidable de l' esperit d' Independencia nacional contra lo monstruós d' esclavatge que l' amenassava, profanacions que ab negre color han estat impreses pera etern oprobi de sos autors.

La ciutat de Balaguer, té una fesomia típica, y simpática per las recordansas que l' envoltan: desde 'l gòtich portal de Sant Miquel, demunt del Segre, fins á la col·legiata de Santa María situada en una elevació, dominant las agrupadas maysons, pot observarshi ab deteniment la historia dels segles, conservada en los edificis, en las murallas que tantas generacions protegiren desde la época romana, y que 'n lo segle XV, foren testimoni de la desesperada resistencia de son derrer Comte, lo malhaurat en Jaume.

Sobretot, la plassa major de Balaguer, que te fama d' esser de las mes grans de Catalunya, conserva un ayre marcadament especial. Los porxos, de formas desiguals, la farola del mitj, y las casas, que, en gran part pertanyen á familias de la noblesa catalana y portan esculpits en son front los escuts senyorials, donan un caràcter particular á aquell lloch.

Assegut tranquilament en un llindar dels porxos, un vellet d' uns vuytant anys se entretenia observant las trasformacions y la vivesa de color que prenía l' encés tabach negre de sa pipa. Cobria sa esblanquehida testa una gorra musca, de las que allí tant se portan, y lo demés de son traje demostrava prou que son amo havia sigut *espectador* de diversos aconteixements. com gráficamente diria *Addison*. La bondat y l' honradés marcadas en la fesomia del bon vel et nos seduhiren á comensarhi conversa y certament no 'ns repenedirem. Ab entussiasme y, fins dirém ab marcat vigor, va contarnos lo que sabia de la guerra d' *el francés*.

—Los anys han passat; mes no les remembrances,—deya 'l bon home.

Permeteume donchs, que jo tracti de trasmetre aquí ab lo llenguatge ab que 'm fou contat un episodi dels mes interessants que va relatar-me l' avi Joan.

—Jo no sé, si 'ls *gabaxos* tindrian alguna mala sort, ó si noves contraries á sos intents los hi des-

torvavan sos propòsits. Lo fet es, que ab una cara mes espovantable que la d' un esmoriach, jo no se lo que 's deyan ells ab ells.

Los vehins de la plassa 's preparavan donchs pera lo que pogués esdevenir.

Lo matí del sant, dia 5 de Abril de l' any 10, los gabaxos, tot de cop, montaren á la casa de la vila; desde la balconada que trau á la plassa tiravan papers del arxiu y quan ne tingueren ja un bon munt hi ficaren foch. La flamarada fou en un moment espovantable, y un fum negre y unas rogenças espurnas denotavan la destrucció que 's feya d' aquells llibres, que 'ls Pares de Sant Domingo tantas voltas, nos havian alabat. Al cap de dugas horas de destrucció, los afrancesats que malhauradament no 'n mancavan, los hi feren xicar aquella obra.

Datos preciosos 's perderen ab aquella crema. L' arxiu municipal de Balaguer devía ser riquíssim si tenim en compte los documents que ab tot y la destrucció encara s' hi conservan, y que per profit de la historia y de las lletras catalanas, va ordenar nostre sabi amich y mestre lo P. Fita, en 1867.

JOSEPH FITER É INGLÈS

CONSELL A LA DONA

(Traducció d' en Labáila)

Si tens desitjos, dona, de que 'ls homes
cáygan esclaus, per sempre en los teus brassos,
cadenas del amor,
á sos afálechs no 't rendescas fácil.
esquiva molt los seus continúos llassós,
y 't aymarán millor.

Lo *inespugnable* al cor agulloneja.
y lo *difícil* es la forta espuela
que alas don al corcer;
los *obstacles* no son lo pesat llastre,
més sense ell may ne va la carabela
y d' ell ha menester.

Si 'l hom *demana* y al moment *alcansa*,
tras del rapit amor, l' oblit acut
ab rapidés major:
quan sens lluyta se guanya la victoria,
oblida al enemich aixis vensut
soberch l' vencedor.

ENRICH CLAUDI GIBBAL.

AL GARROT

La ma que 't mou ¡oh garrot!
no ha estat may, una ma honrada.
Enmanillada assovint
per mor de... las unglas llargas,
per haver derramat sanch
ó haver fet moneda falsa,
ha corregut las presons
y 'ls correccionals d' Espanya,
després de passar pe 'l banch
ahont los assessins y 'ls lladres,
sos comptes han de rendir
devant la justicia humana.

En la presó no probá
eixa ma bruta, infamada,
de rentarse ab lo treball,
y ab ell netejar sas tacas,
seguí inhábil per produhir;
y ociosa, llorda y pesada...
¡En lo presiri espan ol
faltan la ocasió... y las ganas!

Per xó al deixar eixa ma
las esposas infamantas,
al trencárseli 'ls grillons
que la munyeca *adornavan*,
y al obrirse 'ls brassalets
d' acer, ¡son joyell de gala!
eixa ma ja no servi
pe 'l treball y teyna honrada,
¡sols serví per empunyar
la grossa y feixuga *tranca*
que mideix dels ciutadans
las pacíficas espatllas!

Sols per empunyarte á tu
¡oh garrot de mas entranyas!
serviren aqueilas mans,
mes que mans, ignobles grapas,
enduridas ab lo frech
de cadenas presidiarias!...

Vergonya, deus, ¡oh garrot!
sentir en lo fons de l' ánima,
al veuret pres dintre 'l puny
qu' algún temps empunyá un' arma
y va tacarse ab lo crim
y derramá sanch humana.

Pro mes vergonya 't deu dar
y mes que vergonya, rábia,
sentir que ta extremitat
en las costellas s' encas'a
de la honradissima gent
y obrint caps y trencant camas
ets un insrrument injust
d' abusos y salvatjadas.

No es aquesta ta missió,
ní es aixó lo que somniavas
quan un temps encimbellat
en miyj de las altrás brancas,
del arbre d' hont ets nadiu,
al suau oreig te gronxavas
y davas, en flors y fruyts,
la mel de tota ta sava

Tu, garrot, en aquells temps
't veyas florida branca
y al contemplar dels humans
la llarga y penosa tasca
—que l' un te regava arrels
pera refrescar ta sava;
que l' altre espurgava 'ls brots
inútils que se 't xuclavan;
que l' altre 't treya 'l pugó
ó aconduhía tas nafras—
prou pensavas:

—Algun temps
tornaré 'l be que 'm feu ara;
y en instrument de treball
converit per mans honradas,
seré llansadora ó fus,

moble rich ó pobre mánech—

¡Ja ho veus infelis garrot!...
Has sigut la ignoble *tranca*
qu' en las pecadoras mans
de genteta mercenaria,
ofegas lo noble y just
y atropellas y maltractas...

Ni tu podias pensar
baixar may á tanta infamia,
ní 'ls amos que tens avuy,
podían may figurarse,
arribar á tant honor
com lo d' aixecarte enlayre
¡Eills, viciosos y poltrons
qu' en terras ben gobernadas
serian considerats
poch menys qu' animals salvatjes!

Mes no; garrot del meu cor!
¡No pots seguir tal com ara!
¡Eixa invasió de poders
clama al cel cridant venjansa!
¡No pot ser, infames mans
sobre costellas honradas!
¡No pot ser que l' oci vil
atropelli als que treballan
y que, ab lo dret del treball
adquireixen aquest altre
de cridar y de cantar
lo que 'ls hi dona la gana!
¡No pot ser, garrot, aixó,
y no será....

.....Per xó l' arbre
d' ahont van arrancarte á tu,
¡encare conserva brancas!
que... si conve, empunyarán
centenars de mans honradas!

M. RIUSECH

FILOSOFADAS

Cansat Sócrates dels insults é impropers del mal
génit de sa muller, un dia eixí de sa casa y s' assen-
tá á fora, al peu del portal, mentres qu' ella seguia
ab 'ls seus tretze. Furiosa ella al veure qu' ell no
'n feya cas se 'n pujá á dalt y per la finestra abocá
demunt del filosof un gibrell d' aygua.

En comptes d' incomodarse Sócrates exclamá:—
Ja m' ho pensava que després de la tempestat dona-
rían l' aygua per l' amor de Deu.

**

Preguntantli uns amichs á Temístocles la causa
d' haver casat sa hermosa filla ab un home pobre,
sent aixís que la pretenían bastants joves richs res-
pongué:

—Prefereixo per espós de la noya un home que
necessiti capital á un capital que necessiti home.

*

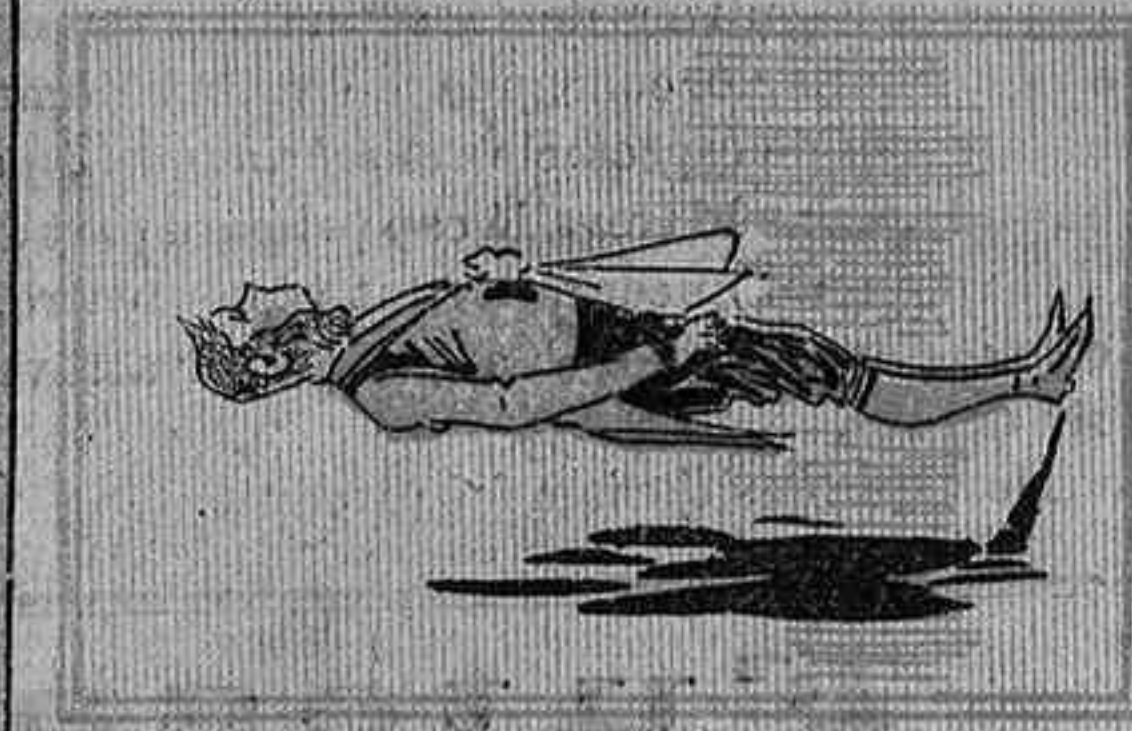
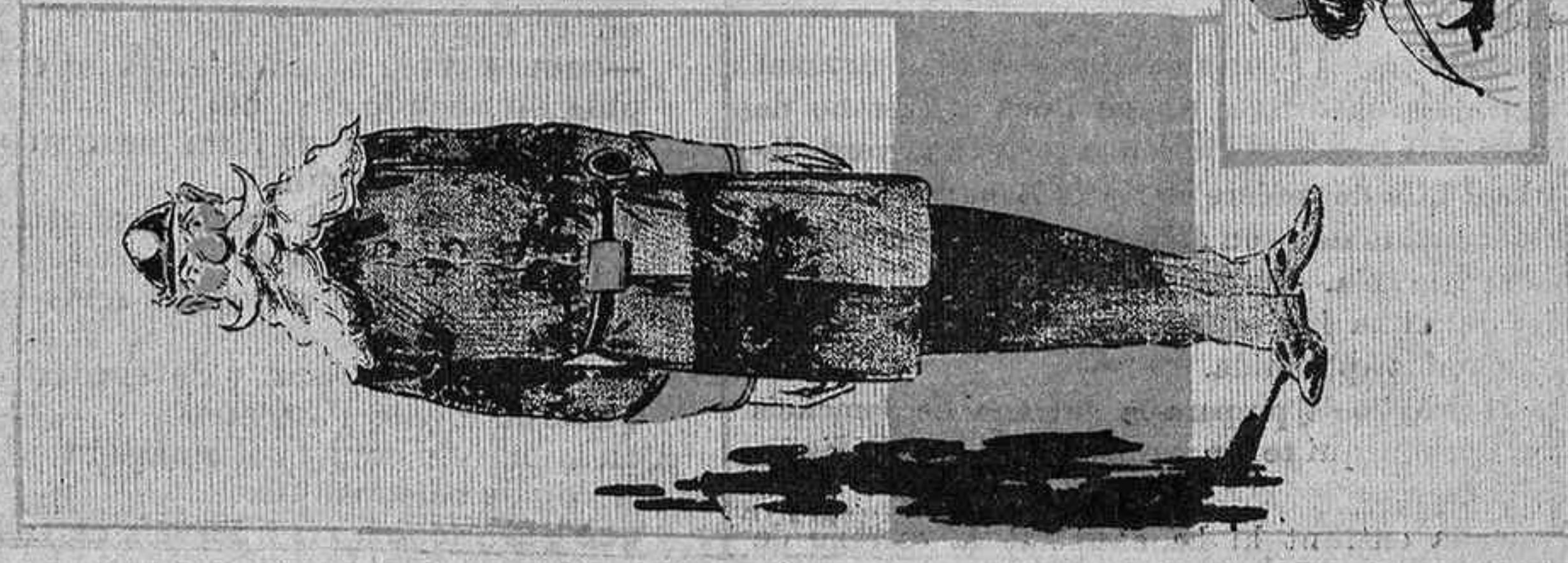
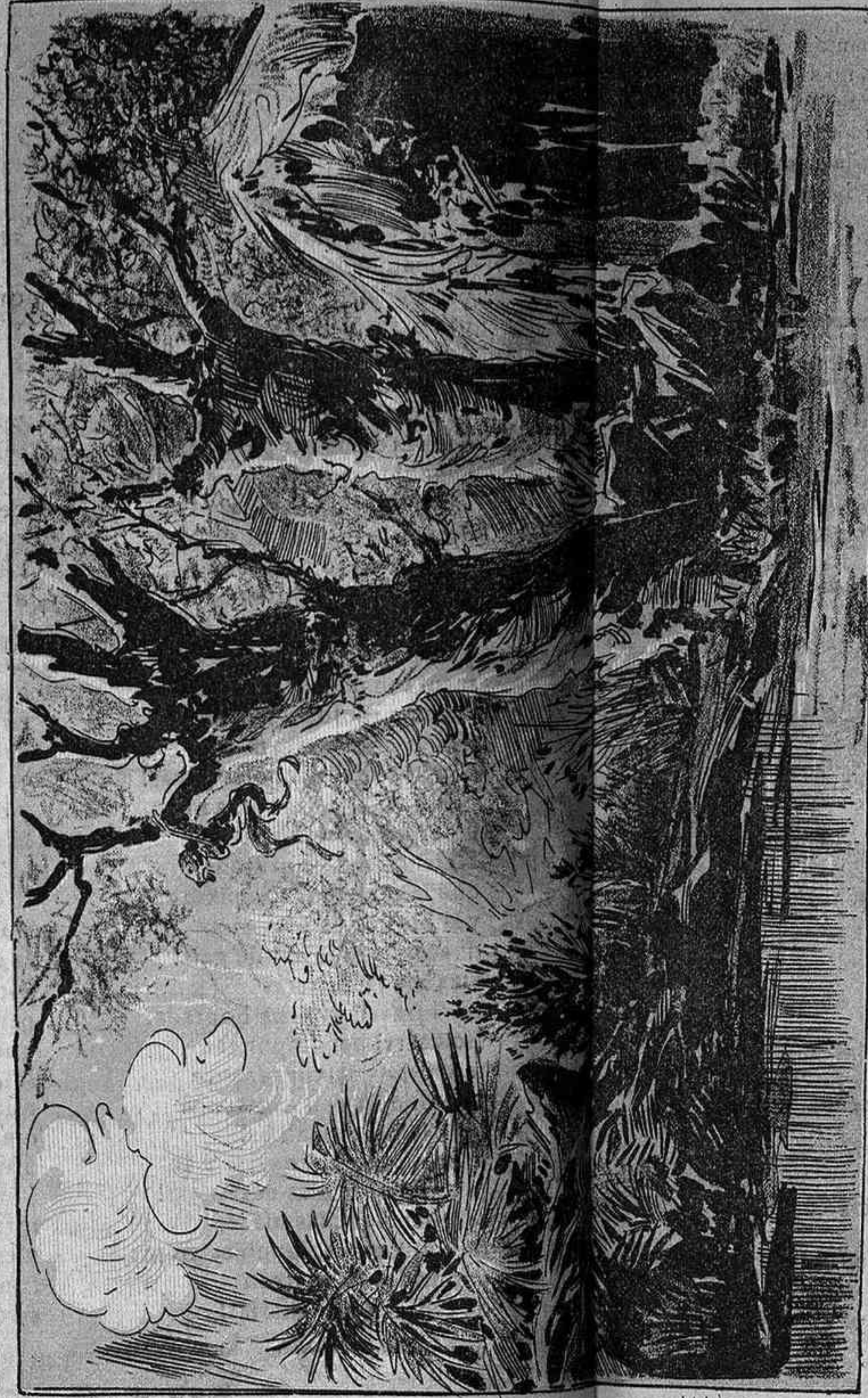
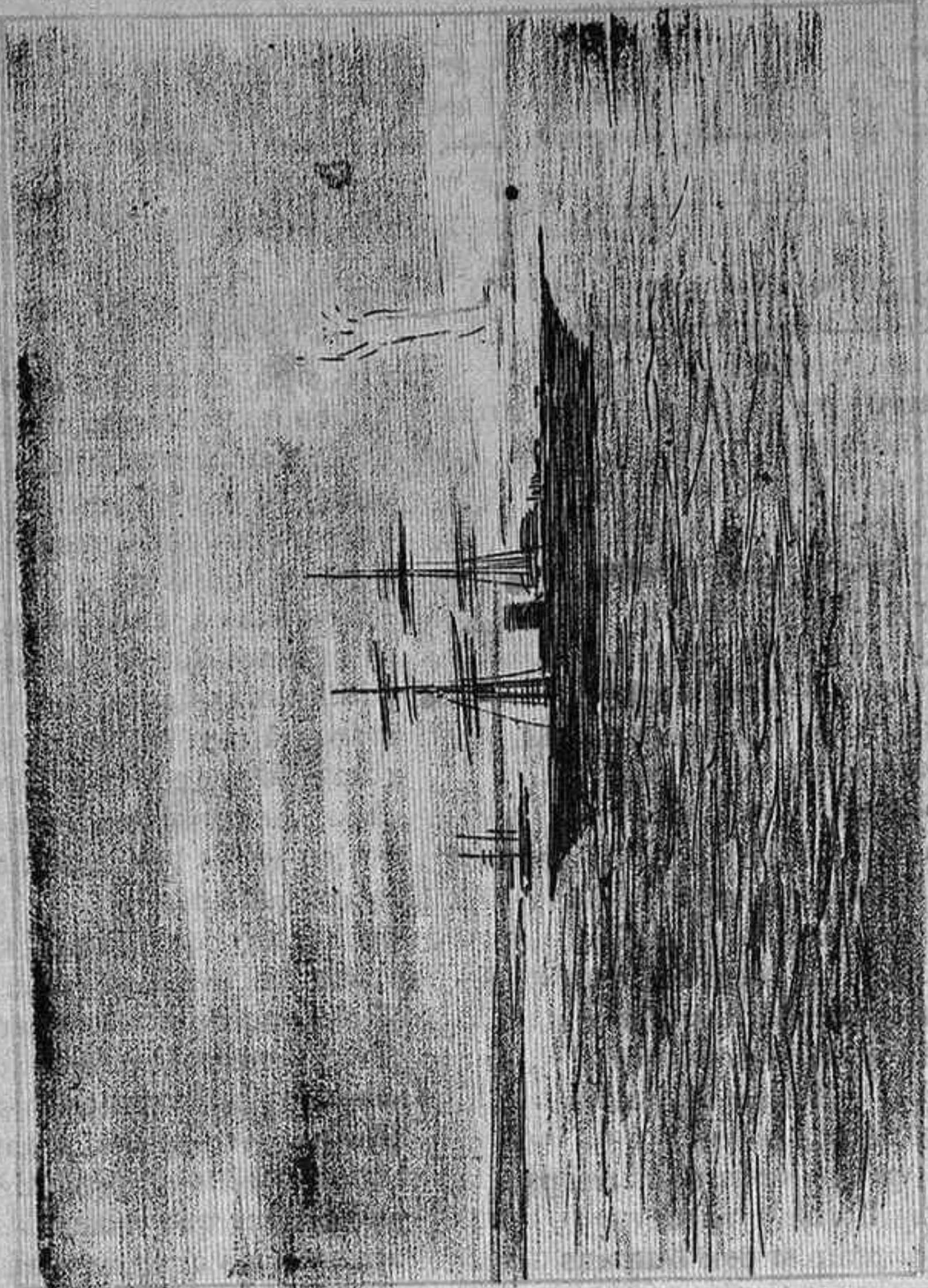
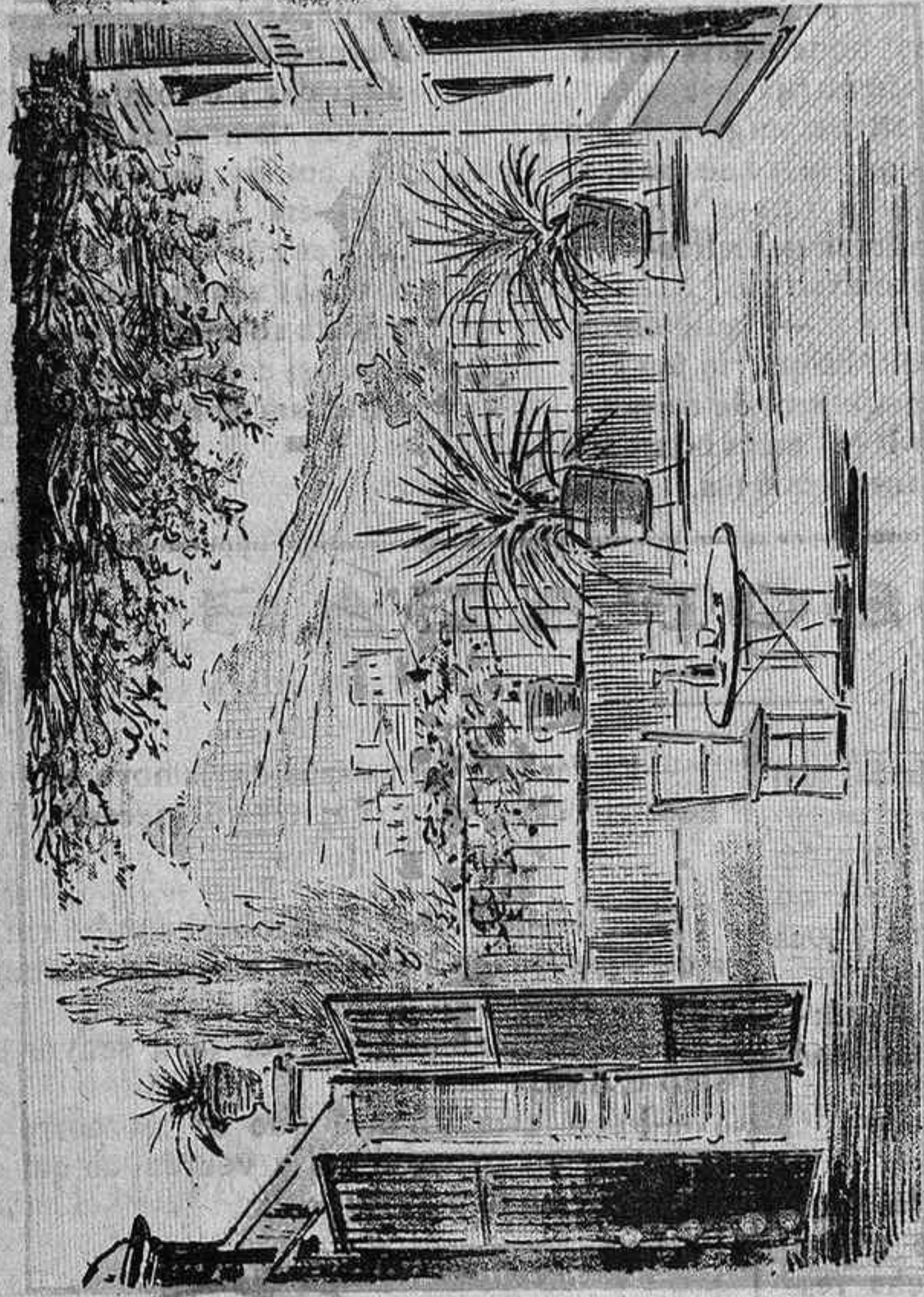
**

Un dia que l' abat Boisrobert estava ridiculisant
á cert personatge á cara del cardenal Richeliéu, un
dels criats parent del ofés li digué:

—Cuydado ab burlarse del méu senyor oncle, ó
sino li diré.

—Jo en cambi li diré que tú tás corre per tot
arreu qu' ets parent d' ell y veurém ab qui s' enfa-
dará més, ab tú ó ab mí.

Maravillós espectacle que se representa totas las nits ab extraordinari éxit, en lo teatro GRAN-VIA.

TEATROS

LICEO

Ab verdadera ansietat era esperada la *reprise* de la òpera *La Boheme* y son desempenyo valgué un entussiasta triumpfo tant á la Srta. Sthele com als Srs. Garbin y Butti.

La Sra. Sthele cal manifestar que ha desempenyat la *Mimi* mes perfecta de totas las artistas que l' han precedit. Ademés de cantarla ab tot l' art degut y fent gala de sa exquisita escola de cant y veu ben timbrada, s' identificá de tal modo ab son personatge que mes realitat es impossible.

Los Srs. Garbin y Butti, estigueren notables com en las anteriors representacions que de la esmentada òpera se dongueren en altras temporadas.

La part de *Musette* ha sigut encomenada á la Srta. Giachetti (en sa primera representació) y á la Srta. Garcia Rubio en la segona, haventne sortit no mes que regular. Los demás artistas bastant deficientes si 's té en compte la execució justa y acertada qu' havia lograt *La Boheme* en anteriors temporadas.

Dimars últim se dongué la primera representació de *Aida* que siguié tota ella un triumpfo ja que la protagonista siguié desempenyada per la Sra. Darlée que un cop mes feu gala de sas aptituts artisticas que tan per sa preciosa veu com refinada escola de cant, l' han colocada á l' altura d' una de las primeras celebritats del art líric, sostenint sa reputació ab di. nitat com ho demostrá en lo grandió concertant del según acte y en tot lo tercer que verdaderament estigué inspirada.

Comparti son triumpfo la Sra. Darlée ab la Srta. Dalhander, contralt de preciosa veu y ben extensa en tots los registres, que per la acabada execució que dongué al personatge *Amneris*, es de esperarli un pervenir brillantissim.

També lo Sr. Duc en lo personatge *Radamés*, se feu acreedor al entussiasme del públich ja que cantá sa partitura ab verdadera valentia y fent derrotxe de sa portentosa veu que deixá assombrat per lo voluminosa y do timbre molt notable.

Regular lo Sr. Tabuyo aixís com los demás artistas inclós lo mtre. Ferrari que dongué poch lluhiment en la orquesta.

Pera ahir estava anunciada la «serata d' onore» y despidido de la parella Sthele-Garbin ab *La Boheme*. Estém segurs de que hi hagué una ovació delirant.

GRAN-VIA

Segueix representantse lo marvellós espectacle *A países desconocidos* que es admirat cada dia mes per la sumptuositat de son aparato y notables decoracions del Sr. Chia aixís com també, son cómich argument y acertada música, logrant los honors de la repetició tres ó quatre números tots los dias.

Ab fonament creyém que hi ha obra per tot lo que resta de temporada.

Dimars passat després d' un aplassament forsós, ordenat per nostra primera autoritat, tingué lloch l' estreno de *Viaje de instruccion* que com diu son autor es una verdadera sátira y sent filla del pulcre escriptor Benavente, resulta molt intencionada sent son diálech un verdader modelo de atreviment y gracia.

La música qu' hi ha intercalada, es original del mestre Vives, y siguié molt aplaudida.

Pera dimars próxim se prepara la entrada de beneficis ab lo del Sr. Cerbón, qui te en projecte un escullidissim programa.

Pera la semana entrant hi ha anunciat la estreno de *Choque de trenes*.

TIVOLI

Mitj á la francesa, s' ha despidit la companyia Berges, ja que fins á ultims de la setmana passada no s' anunciá sa determinació coneguda de vritat diumenge á la nit ab la sarsuela de espectacle *Los sobrinos del capitán Grant*, obra en que apenas hi trevallá cap primera part de la companyia.

De moment quedarà tancat aquet teatro, hasta que las circunstancias un xich anormals qu' atravessém s' esboyrin del tot.

De veras desitjariam fós prompte.

Futesas

!Mira qu' es prou que tingas
un instint tau pervers y miserable!
Be ho veus que per tu 'm friso:
que si estich enfront teu, sense adonarmen
tremolo inconcientment
igual que 'l marallet d' un timbre electric;
que si á frech meu pasas
cent cops al dia tinch de dirte, ebri
d' amor, que per tu 'm moro
ab els ulls, ab sospirs, ó be ab paraulas .
qu' exentas de valor
per ofendrer enterro en ma garganta
¿Quin celic me gros
he comés al aymarie ab tota l' ánima
que ab instint refinát
en pago 'm donguis tan mortal venjansa?
Aixís, quan no perilla
el teu pudor, qu' aquesta es la paraula
ab que las donas púdicas
acostumeu á dar perdiu per garsa
me miras ab uns ulls
de foch que ab breus intants el cor m' abrasan
y ab sentit picarésch
la sanch m' encens ab tas frescals riallas
que ab perversa intenció
tas b'ancas dents m' ensenyan de passada:
quàn hi ha algú per en mitj
tot es parlar de mi: tot es retraurer
alguns acudits meus
qu' á na tu 't solen fer la mar de gracia
y à mi en aquells instants
coneguent tos intents, m' en sol fer tanta
com si 'l ventre m' rasquesen
ab un carbó de Koch, ó ab una carda.

Mes si estém nos ab nos
¡ab quina rapidés l' escena cámbia!...
puig sens darie motiu
fás morros de repent y mala cara:
y m' miras de mal ull:
y ab ronchs me parlas, com un colom mascle;
y en sí, sens més ni mes.
posas un mal humor de mil diables,
qu' en comptes d' aplacarm'
—com es el teu propósit—mes m' exalta:
puig no 'ls mou altre objecie
als teus fets que l' de ferm morir mártir
y clavat com qui diu
en la creu del desitj que m' avasalla.

Mes pel que pugui ser
no hi juguís ab mon cor ¿ho sents, malvada?
que la paciencia sol
tenir els seus extrems; y devegadas
quan un menos s' ho creu
en la pell del corder sol amagarse
el llop de bers instints
que quan te *sam* rés li serveix de valla

A. CARRASCA GAYÁN

LA TOMASA
À PARIS

Arrivada de la família d'en Grexonera á Paris, per pendre part en el Concurs d' animals raras.

En Nofre Llonza se'n hi vá á peu, per la dressera.

L' estat actual de l' Exposicio ha aumentat el preu del arnica, de las crossas y de las camas de tusta.

LA MISSA INTERROMPUDA

QUADRO DE À BORDO

La mar estava picada,
y 'l vent mes picat encar;
pro 'l capellá va dir:—;Nada!
lo qu' es jo haig de celebrar.—

Crida al fuster, qu' es un avi
molt tranquil, y 'l reverent
li dona ordre de que clavi
l' altar, en un santiamén.
Quan va estar llest, la campana
los tres tochs va fer sentir,
y de bona ó mala gana
tots allí nos vam reunir.

Per fora, la mar grunyía
y 'l vent xisclava furiós,
y 'l capellá, apar tenfa
argent-viu dintre del cos.
Las camas li tremolavan
anava enrera y avant,
y els espectadors ballavan
á impús del vá y vé un can-cán.

Més que una missa, alló era
un ball de festa mejó,
ó 'l Salòn de la Palmera
quan se toca 'l cotilló;

puig las donas, assustadas
no podent sortir d' allí,
tant solteras com casadas
s' agafavan al vehí.

Jo, com que soch fort de mena
y 'l baléns no 'm mortifica,
vaig arreplegá una nena
qu' era d' alló més bonica.

¡Quins ulls! (encare 'm recorda)
y quín modo de mirá,
mentres deya *Sursum corda*,
tot ballant, lo capel à

Desde llavors, no volía
que s' acabés la funció;
cada baléns que vení
la nena 'm dava un petó.

Y tothom feya 'l mateix,
los que teníen parellas;
aquell día hi va haver peix
hasta per sis ó set vellas.

Tants esclats se van sentir
ab los petòns que 's van dá,
que al final lo capellá,
al girarse, ho va advertir.

—¡Qué es aixó! esclama ab furor.—

—Es aixó una casa... libre
ó l' iglesia d' un vapor?—
Y amenant ab lo llibre,
vé un baléns irreverent,
que del altar romp los claus,
y... 'l misal y 'l reverent
se 'n van tots á can Pistras.

F. BEDÓS.

KIOSCO POPULAR

Rambla del Centre, devant del Restaurant Martin

Lo *Kiosco Popular* dona desde cinch céntims de
gasto, un cupó y un llibret de paper de fumar. Té
un catálech ab 1000 obras diferentas catalanas y cas
tellanas.

A V Í S

A tots los que comprin lo próxim número de
LA TOMASA en lo *Kiosco Popular* se 'ls hi donará
dos cupóns, un llibret de paper de fumar y una
capsa de sobres.

Campanadas

Lo dissapte próxim tindrà lloch en lo Teatro Lope de
Vega (Assiàtich) una funció á benefici de D. Joseph Berna-
dó y March, qui la dedica á la Associació Obrera del Servey
Urbá de Locomoció Electro—animal de Barcelona, desti-
nant lo 15 per 100 del benefici liquit á dita Associació.

Se posará en escena l' aplaudit drama «A espaldas de la
ley» y se estrenará un saynete catalá en l' acte, original del
beneficiat y quin titul es «La fira del Carme».

Celebrarem que 'l Sr. Bernadó arreplegui molts aplausos
y molts diners.

✱

En Silvela y en Paraiso están á mata—degolla ... y aviat
se disputarán respecte qui d' ells dos té llum de gas á la
escala y minyona de tres duros.

En Silvela va dir qu' en concepte d' impostos de tota me-
na, ell pagava mes qu' en Paraiso, qui contribuía sols á las
cárregas del Estat, ab 1500 pessetas.

Y en Paraiso s' ha picat del amor propi, y vulgas no vul-
gas, ha fet saber á tot bftxo vivent, qu' ell entre naps y
cols y xirivias paga de 80 á 100,000 pessetas anuals, y qu'
en Silvela, ab tot y son gran despaig d' advocat, que li pro-
duheix 36,000 duros de utilitats anuals, paga trescents cin-
cuanta duros per any.

¡Endevant! ¡Que continuhin treyentse los drapets al sol!
Ya veurán com al final nos enterarem de que ni l' un ni
l' altre pagan lo que deurian.

Lo pagar, sense quedar] á deure un céntim, se deixa sols
pe 'ls pipiolis.

✱

A próposit de pi—pi—olis:

Sembla que 'l dumenge passat, al entrar en son palco del
Liceo un *elevat* personatge que 's va fer molt célebre poch
després d' haver sortit lo doctó Robert de l' Arcaldia, va
dispensárseli una ovació, d' aquellas que la ovacionat en
guarda grata memoria.

Arrivar ell, y comensar á dir tots los espectadors ¡pipi!
¡pipi! ¡pipi! com si 'ls apremiessin sas necessitats fou cosa d'
un obrir y tancar d' ulls.

L' ovacionat, deixantse arastrar per la seva modestia, va anarsen ab la qua entre camas, sentint fins á la porta del carrer los ferits de ¡pipi! ¡pipi! ¡pipi! ab que sos admiradors l' obsequiavan.

Hi ha qui assegura, pero nosaltres ho posem en dupte, que va quedar tan grabat en lo magi del obsequiat aquell crit gloriós; qu' aquella nit va somniar que feya un riu al llit.. y lo mes sensible es que va ferli.

¡No ho volém creure!...

✱

L' endemá varem sentir dir en un grupo del Liceo, que indicava marcada parcialitat ovacionar á determidas personas, mentres á altrás que tenian iguals mérits no se 'ls deya ase ni bestia.

La queixa es molt justa. Un poble que desitja regenerarse deu comensar per donar als seus ciutadans lo que 's mereixen.

Una serie no interrompuída d' ovacions com la de diumenge passat, podria colocar las cosas á son puesto.

¿Perque ha d' haverhi descontents, quan aquestas ovacion no 'ns costan cap quarto?

✱

Potser no será molt justa la conducta observada per alguns periódichs respecte als militars, puig se 'ls fa pagar los desacerts d els nostres governs.

Però, no obstant, han de *comprimirse*, perque aixó d' anar á una redacció, com ha succehit á Játiva, y no deixar res sencer, es cosa hasta cert punt senzilla, mes si 'l poble s' indigna pot resultarlos la broma cara.

Si 's creuhen ofesos, son los tribunals de justicia, y no ells los que han de castigar los agravis.

¡Frescos estariam!

Alguns diputats, s' han permés no fa mólt, posar com un drap brut á diferents periodichs, y á cap periodista li ha passat pe 'l magi fer un cap nou á aqueixos diputats.

La única nota consoladora que hi ha en lo succés de Játiva, es qu' en Silvela ha dit que no havia passat res, y ei may s' equivoca.

També ha manifestat que no ha passat res digne de mencionarse ab motiu de la vinguda del Sr, Dato á Barcelona y no s' ha equivocat.

No mes han passat alguns individuos á las casas de socorro.

✱

La festa dels jochs florals d' enguany va acabar com lo rosari de l' aurora.

Va anyadirse un número al programa, que va resultar de molt moviment.

Una tanda de garrotadas graciosissima.

Acompayada d' una pluja de tamborets tan divertida com las garrotadas

De modo que si algú va quedar descontent, será perque la mar com més té, més brama.

Creym no obstant, que s' hauria de variar lo titul de la festa. y dirne: Ball de bastos.

O millor encare: Pluja de tamborets ó *donde las dan las tomon.*

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dí 8 d aquest mes)

A. Sampons, está be; F. Mas y Abril, anirá un cantar; S Sala, no está prou bé; Arebir Nómar, es bonich; Noy de la Pega no es prudént embolicarse; Carrasca, anirá, y, gracias

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

ESTUDIANTINA, á l' hora dd rebre.—Tenim noticia de que 'ls claustres de la Universitat literaria, serán habilitats per quartel de la Guardia-civil, á fi de que sempre estigui preparada una *carga* en tota regla. Ara tot just comensém, puig s' assegura qu' entre las cosas estranyas que 's veurán hi ha la de que portarán tricorni los rectors de las Universitats.

Un estudiant sabrejat

Jochs Florals, á l' hora de la tunyina.—La festa d' enguany ha sigut molt celebrada pe 'ls cadirayres puig hi hagué molta trencadissa de tamburets y caderas, Per l' any que vé hi ha 'l projecte de concedir enloch de flor natural una cadira que tinga garrots ben groixuts en comptes de barrons, al objecte de simbolisar la festa passada. Al entrar en lo saló 's repartirá als concurrents, ampolletas d' árnicia y desfilas.

Un floralista batallador.

MANRESA, després del xiulets.—Apesar de que una veu de cel va dir «Ayumevos los uns als altre» «hi reparat qu' aquí tenen un estil de rebre als forasters que no 'm xoca gayre. No obstant m' han regalat un mocador de seda y he prés paciencia, ¡Ja podeu xiular si jo no vull beure!

Nato.

PRES DENCIA, á l' hora de la tranquilitat.—A Játiva, no ha passat res; á Barcelona res; á Manresa, res... en lloch ha passat, res, res, res, res.

Gil Pela.

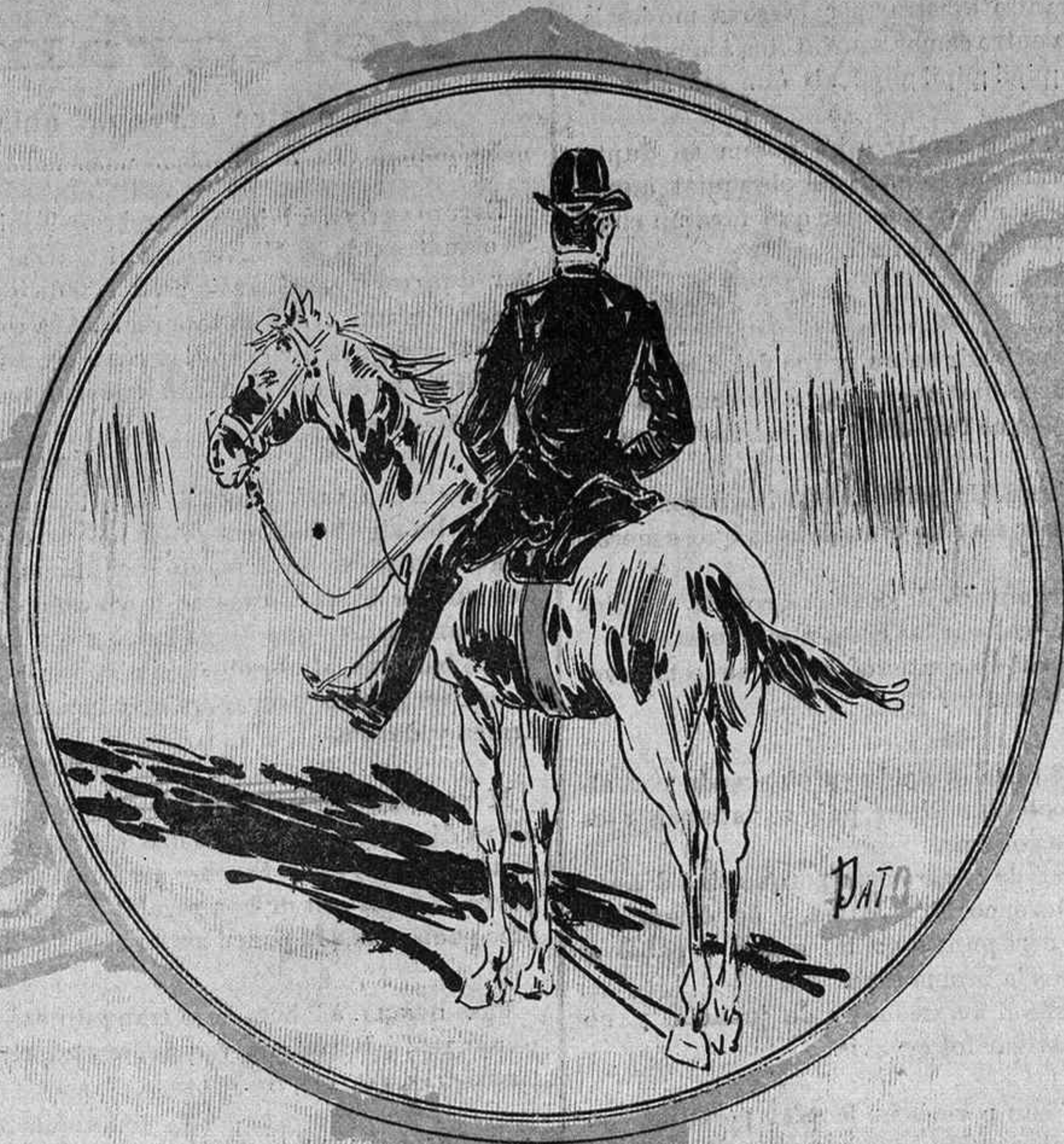
CASA GRAN, á l' hora de las precaucions.—Los estudiants van arrancar varios pedrisos y jo per evitarlos novas molestias hi fet arrancar tots los que tenian mes la vora, Si, per desgracia, tornava á venir una nova pedregada contra 'ls fanals, jo 'ls arrancaria tots també, deixant á lá ciutat á la fosca No pot demanarse mes previsió.

Lo Batlle.

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

Per anar a cavall, avuy no ha esmorzat.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

PROBLEMA

Colocar 9 xifras diferents en forma de quantitat, de manera que tan horitzontal com vertical en totes les ratlles, dongui la suma de 44.

J. Serra.

TRENCA—CERVELLS

Buscar un nom en plural que anant-li trayent una lletra sempre de la dreta, dongui lo següent resultat:

Util en las baylarinas; en los man-yans; lo que no es bo; membre del cos humá y consonant.

R. MARQUERÍ

LOGOGRIFOS NUMÉRICHS

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Nom d' home
- 4 2 5 2 7 2 4— « de dona
- 1 2 3 4 5 8— « d' home
- 2 7 5 8 7— « «
- 5 2 4 2—En los cafés
- 7 2 4—Part del cos humá
- 7 8—Negació
- 5—Consonant

J. Moix.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Poble catalá
- 1 9 3 6 7 6 7 5— « «
- 1 9 3 6 2 4 9— « «
- 1 9 4 5 6 9—Carrer de Barcelona
- 1 9 3 3 2—Vehicul
- 1 9 4 9—Antiga mida catal.^a
- 1 2 3—Part del cos humá
- 1 9—Animal
- 1—Consonant

J. COBERSI.

CONVERSA

- ¿ Vols venir un rato á pescar Anastasi?
- No, vaig al Fronton
- ¿ Qui juga avuy?
- En Tandilero y Guruceaga.
- ¿ Y 'ls altres?
- Buscau, que tu mateix los has dit.

Rigobert Rovira

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 608

- Tarjeta.—Arenys, Mus, Ramona, —Bany, Bebé.
- Logogrifos numérics.—República.
- « « —Molinas.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

- Espanya y Portugal, trimestre. . . 1'50 pessetas.
- Cuba y Puerto Rico, » . . . 2'50 »
- Extranger, » . . . 2'50 »
- Número corrent 0'10 »

Tota reclamació podrá dirigir-se á la REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ de dit periódich,

— 6, SANT RAMÓN, 6 —